

КОНТРОЛЬНЫЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»

ЗАТВЕРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце

А.В.Макоўчык

20__ г.

Рэгістрацыйны № УД-_____/вуч.

УД-26-21-30-2023/уч.

ЭТНАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне для
спецыяльнасці

6-05-0113-01 Гістарычная адукацыя

2023 г.

Вучэбная праграма складзена на падставе прыкладнай вучэбнай праграмы (_____ 20 __, № _____ / _____ .) і вучэбнага плана спецыяльнасці 6-05-0113-01 Гістарычная адукацыя (23.02.2023, № 005-2023/у)

СКЛАДАЛЬНІК:

Дз.У.Дубінін, дацэнт кафедры ўсеагульнай гісторыі і методыкі выкладання гісторыі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

С.А.Талмачова, загадчык кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў БДПУ, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

А.А.Цобкала, дацэнт кафедры міжкультурных камунікацый і рэкламы Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

УЗГОДНЕНА:

Дырэктар дзяржаўнай установы адукацыі
«Гімназія № 20 г. Мінска»

І.Р.Глінская

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай усеагульнай гісторыі і методыкі выкладання гісторыі БДПУ
(пракакол № 12 ад 20.04 2023).

Загадчык кафедры

В.А.Йоцюс

Навукова-метадычным саветам установы вышэйшай адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

(пракакол № 6 ад 21.06 2023).

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджальных яе матэрыялаў дзеючым патрабаванням Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядае

Метадыст

вучэбна-метадычнага ўпраўлення

Г.В.Вінаградава

Дырэктар бібліятэкі

Н.П.Сяткоўская

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце

_____ А.В.Макоўчык

_____ 20__ г.

Рэгістрацыйны № УД- _____ / вуч.

ЭТНАЛОГІЯ БЕЛАРУСІ

вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне для
спецыяльнасці

6-05-0113-01 Гістарычная адукацыя

2023 г.

Вучэбная праграма складзена на падставе прыкладнай вучэбнай праграмы (_____ 20 __, № _____ / _____) і вучэбнага плана спецыяльнасці 6-05-0113-01 Гістарычная адукацыя (23.02.2023, № 005-2023/у)

СКЛАДАЛЬНІК:

Дз.У.Дубінін, дацэнт кафедры ўсеагульнай гісторыі і метадыкі выкладання гісторыі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

С.А.Талмачова, загадчык кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў БДПУ, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

А.А.Цобкала, дацэнт кафедры міжкультурных камунікацый і рэкламы Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

УЗГОДНЕНА:

Дырэктар дзяржаўнай установы адукацыі

«Гімназія № 20 г. Мінска»

І.Р.Глінская

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай усеагульнай гісторыі і метадыкі выкладання гісторыі БДПУ

(пракакол № ____ ад ____ . ____ 2023).

Загадчык кафедры

В.А.Йоцюс

Навукова-метадычным саветам установы вышэйшай адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

(пракакол № ____ ад ____ . ____ 2023).

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджальных яе матэрыялаў дзеючым патрабаванням Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядае

Метадыст

вучэбна-метадычнага ўпраўлення

Г.В.Вінаградава

Дырэктар бібліятэкі

Н.П.Сяткоўская

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Засваенне зместу вучэбнай дысцыпліны «Этналогія Беларусі» забяспечвае падрыхтоўку кваліфікаванага выкладчыка гісторыі, які глыбока ведае этналогію і гісторыка-культурную спадчыну сваёй мясцовасці; этнічныя асаблівасці беларускага народа, традыцыі і ўмовы яго існавання, механізмы і заканамернасці яго функцыянавання і трансфармацыі; важнасць месца і ролі кожнага народа ў гістарычным развіцці чалавецтва.

Вучэбная дысцыпліна «Этналогія Беларусі» непасрэдным чынам звязана з метадыкай выкладання гісторыі, асновамі музеязнаўства, тэорыяй і практыкай экскурсійна-краязнаўчай работы, археалогіяй Беларусі і г.д. Такім чынам, вялікае значэнне ў вывучэнні этналогіі Беларусі мае ажыццяўленне міждысцыплінарнага падыходу.

Мэта вучэбнай дысцыпліны «Этналогія Беларусі» – засваенне тэарэтычных асноў выкладання вучэбнага прадмета «Этналогія Беларусі», авалодванне прафесійнымі кампетэнцыямі, неабходнымі будучым настаўнікам для фарміравання фундамента этналагічных ведаў на падставе вывучэння дасягненняў сусветнай і айчынай этналагічнай думкі, для арганізацыі самастойнай этнаграфічнай работы ва ўстанове адукацыі.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

пазнаёміць студэнтаў з асноўнымі айчыннымі і замежнымі тэорыямі і даследаваннямі, даступнымі крыніцамі па этналогіі Беларусі;

вызначыць спецыфіку фарміравання і сучаснага развіцця этнічнага саставу Беларусі, самасвядомасці і стэрэатыпаў міжэтнічных адносін; суадносіны ўплыву ўнутраных і глабальных фактараў на развіццё этнічных працэсаў Беларусі;

пазнаёміць студэнтаў з асноўнымі метадамі пошуку этнаграфічнай спадчыны беларусаў;

Засваенне вучэбнай дысцыпліны «Этналогія Беларусі» павінна забяспечыць фарміраванне наступнай спецыялізаванай кампетэнцыі (СК-4) — выкарыстоўваць археалагічны і гісторыка-краязнаўчы матэрыял, дадзеныя нумізматыкі, палеаграфіі, геральдыкі, храналогіі ў вывучэнні і выкладанні гісторыі, а таксама для вырашэння даследніцкіх задач.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен:

ведаць:

- метады этналагічных даследаванняў;
- этнагенез беларусаў, іх традыцыйную, матэрыяльную і духоўную культуру і быт;
- этнічныя меньшасці Беларусі, іх традыцыйную культуру і быт.

умець:

- выкарыстоўваць у навукова-даследчай рабоце разнастайныя метады этналагічных даследаванняў;

- выяўляць, фіксаваць і апісваць этнаграфічныя помнікі;
валодаць:
- дадзенымі этналогіі Беларусі;
- метадамі этналагічных даследаванняў;
- практычнымі ўменнямі выкарыстання ведаў і практычных навыкаў у галіне этналогіі пры вывучэнні айчыннай гісторыі;

На вывучэнне вучэбнай дысцыпліны вучэбнам планам адводзіцца ўсяго 100 гадзін, 48 гадзіны – аўдыторныя заняткі: 20 гадзін – лекцыі, 8 гадзін – практычныя заняткі, 20 гадзін – семінарскія заняткі, экзамен у першым семестры. На кіруемую самастойную работу па вучэбнай дысцыпліне адводзіцца 4 гадзіны, з іх 4 гадзіны – лекцыі. Самастойная (пазааўдыторная) работа – 52 гадзіны. У ходзе выканання самастойнай работы студэнты вывучаюць асноўную і дадатковую літаратуру, ажыццяўляюць падрыхтоўку да практычных і семінарскіх заняткаў, экзамену.

На завочнай форме атрымання адукацыі на вывучэнне дысцыпліны вучэбнам планам адводзіцца усяго 100 гадзін, з іх 12 – аўдыторных гадзін (4 гадзіны – лекцыі, 8 гадзін – семінарскія заняткі).

Вучэбная дысцыпліна «Этналогія Беларусі» вывучаецца студэнтамі дзённай і завочнай форм атрымання адукацыі ў 1 семестры на 1 курсе. Прамежкая форма атэстацыі ведаў і кампетэнцый – экзамен.

РАЗМЕРКАВАННЕ БЮДЖЕТА ВУЧЭБНАГА ЧАСУ

Назва вучэбнай дысцыпліны	Семестр	Колькасць гадзін вучэбных заняткаў						Самастойная (пазааўдыторная) работа	Форма цяжучай атэстацыі
		усяго	аўдыторных	З іх					
				лекцыі	практычныя	семінаскія	самастойная кіруемая праца		
Этналогія Беларусі	1	100	48	16	8	20	4 л	52	экзамен
Усяго гадзін	1	100	48	16	8	20	4 л	52	экзамен

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Тэма 1. Уводзіны

Прадмет і задачы этналогіі. Паняцці «быт», «культура», «этнас», «этнічная тэрыторыя». Іх адзнакі. Метады і асноўныя праблемы этналагічных даследаванняў. Этнаграфічныя веды як фактар нацыянальнай свядомасці і жыццяздольнасці беларускага народа.

Віды крыніц этналогіі. Письмовыя крыніцы. Летапісы. Хронікі. Запісы паслоў і падарожнікаў. Мемуары. Актавыя дакументы.

Палявыя даследаванні. Фіксацыя звестак. Палявы сшытак і дзённік. Пашпартызацыя этнаграфічных матэрыялаў. Стацыянарны і экспедыцыйны метады. Сацыялагічны метады. Выяўленчыя матэрыялы. Малюнкі. Барэльефы. Скульптура.

Архіўныя і музейныя зборы.

Выкарыстанне матэрыялаў лінгвістыкі, археалогіі, антрапалогіі, фальклору.

Масавыя крыніцы (письмовыя і рэчавыя). Выкарыстанне этнаграфічных ведаў у сучасным грамадстве.

Класіфікацыя народаў свету (геаграфічная, антрапалагічная, моўная, гаспадарча-культурная).

Фарміраванне этнаграфіі як самастойнай навукі ў сярэдзіне XIX ст. Эвалюцыйны кірунак. Л. Г. Морган. Дыфузіяніскі кірунак. Ф. Грэбнеў. Псіхалагічная канцэпцыя ў этнаграфіі. Рэлятывізм. Неаэвалюцыяністы.

Тэма 2. Гісторыя этналагічнага вывучэння Беларусі

Першапачатковае назапашванне этнаграфічных звестак аб Беларусі. Уплыў Рускага географічнага таварыства на развіццё этнаграфічных даследаванняў. Этнаграфічныя працы Я. Чачота, У. Сыракомлі, З. Хадакоўскага, Я. Тышкевіча, Ю. Крашэўскага, А. Рыпінскага, Л. Галембёўскага. Іх характар.

Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў другой палове XIX ст. Дзейнасць П. Шпілеўскага, П. Бяссонава, У. Насовіча. Этнаграфічныя экспедыцыі С. Максімава, П. Чубінскага. Утварэнне Паўночна-Заходняга аддзела РГТ. Збор і друкаванне этнаграфічных матэрыялаў П. Шэйнам, М. Нікіфароўскім, Е. Раманавым, У. Дабравольскім. Этнаграфічная дзейнасць М. Янчука, М. Доўнар-Запольскага, А. Багдановіча. Вывучэнне гісторыі беларускай этнаграфіі А. Цыпіным. Вывучэнне быту і традыцыйнай культуры сялян М. Федароўскім.

Развіццё беларускай этнаграфіі ў канцы XIX — пачатку XX ст. Навуковая дзейнасць А. Сержпутоўскага, У. Сербавы. Уклад Я. Карскага ў беларускую этнаграфію.

Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў савецкі час. Стварэнне навуковых устаноў па вывучэнні народнай культуры. Беларускае вольна-эканамічнае

таварыства. Беларускі народны ўніверсітэт. Навукова-тэрміналагічная камісія. Інстытут беларускай культуры. Першыя спробы стварэння марксісцкай гістарыяграфіі беларускай этнаграфіі (1920-я — пачатак 30-х гг. XX ст.).

Распрацоўка гісторыі беларускай этнаграфіі А. Шлюбскім. Згортванне этнаграфічных даследаванняў у 1938—1940 гг. «Выкрывальніцкія» артыкулы і брашуры А. Бабровіча, І. Шпілеўскага, М. Грынבלата, М. Нікольскага.

Страты этнаграфічных матэрыялаў, навуковых рукапісаў, калекцый этнаграфічных прадметаў у час вайны.

Аднаўленне навуковага цэнтра па вывучэнні беларускай этнаграфіі пасля вызвалення рэспублікі. Пачатак сістэматычнага вывучэння беларускай этнаграфіі з сярэдзіны 1950-х гг. Стварэнне Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору. Распрацоўка праблематыкі сучаснай беларускай этналогіі. Даследаванне этнагенезу і этнічнай гісторыі, праблем традыцыйнай гаспадаркі і матэрыяльнай культуры, грамадскага і сямейнага быту, традыцыйнай духоўнай культуры. Абагульняючыя працы па этналогіі другой паловы XX ст. – пачатку XXI ст.

Тэма 3. Этнічная гісторыя Беларусі

Старажытнейшае насельніцтва на тэрыторыі сучаснай Беларусі ў эпоху старажытнакаменнага веку. Змена этнічнага складу насельніцтва ў эпоху бронзы.

Перадумовы фарміравання беларускага этнасу ў раннім сярэднявеччы. Рассяленне славян на тэрыторыі Беларусі. Асіміляцыя мясцовага даславянскага насельніцтва і фарміраванне першапачатковых усходнеславянскіх этнічных супольнасцей: дрыгавічоў, радзімічаў, крывічоў. Значэнне ўтварэння старажытных дзяржаў у фарміраванні народнасцей. Тэрыторыя сучаснай Беларусі ў агульнаўсходнеславянскі перыяд. «Палешукі» і «беларусцы». Утварэнне беларускай мовы, яе дыялекту. Фарміраванне тэрыторыі Беларусі ў познім сярэднявеччы.

Асноўныя канцэпцыі паходжання беларусаў: велікаруская, велікапольская, старажытнаруская, крывіцкая, крывіцка-дрыгавіцка-радзіміцкая, балцкая, фіна-угорская, эвалюцыйна-дыфузійная.

Этнічнае развіццё беларускага народа. З’яўленне на беларускіх землях пасяленняў яўрэяў, татараў, рускіх, палякаў, літоўцаў, латышоў і інш. Становішча, заняткі гэтых нацыянальных супольнасцей і іх узаемаадносіны з мясцовым беларускім насельніцтвам. Фарміраванне беларускай нацыі. Беларуская нацыя ў 20—90-я гг. XX ст. Міжэтнічныя адносіны на сучасным этапе. Ментальнасць і нацыянальны характар беларусаў. Беларуская дыяспара. Гісторыка-этнаграфічныя рэгіёны.

Тэма 4. Гаспадарка і матэрыяльная культура беларусаў

Уплыў прыродна-кліматых і сацыяльна-эканамічных фактараў на развіццё земляробства. Сістэмы земляробства. Тыпы традыцыйных ворыўных прылад. Прылады баранавання і сеяння. Асноўныя прылады для ўборкі

збожжавых культур, малацьбы і веяння. Захоўванне збожжа і бульбы. Традыцыйныя прылады апрацоўкі збожжа, ільну і каноплі. Традыцыйная ежа. З'яўленне новых прадуктаў харчавання.

Прамысловыя і рамесныя заняткі. Здабываючыя промыслы (збіральніцтва, рыбалоўства, паляўніцтва, пчалярства, лясныя і лесахімічныя промыслы) і рамёствы (ткацтва, вышыўка, кавальства, дрэваапрацоўка, ганчарства, пляценне, скураныя рамёствы і інш.). Іх роля і месца ў быццё беларусаў.

Традыцыйнае адзенне. Тыпалогія адзення. Матэрыялы. Асноўныя спосабы ўпрыгожвання. Мужчынскае адзенне. Тыповы комплекс. Верхняе адзенне сялян і шляхты. Жаночае адзенне. Адметнасці жаночай вопраткі. Тыповы жаночы комплекс.

Галаўныя ўборы. Мужчынскія і жаночыя галаўныя ўборы. Тыпалагічныя асаблівасці.

Абутак. Класіфікацыя абутку паводле матэрыялу, канструкцыі, сезона года, бытавой сітуацыі.

Этнічныя асаблівасці адзення. Лакальныя адрозненні.

Тэма 5. Беларускае народнае жыллё

Арганізацыя жыллага асяродка. Функцыі жылля. Эвалюцыя жылля, яго сацыяльныя і культурна-бытавыя асаблівасці. Асноўныя функцыянальныя і архітэктурна-будаўнічыя адметнасці беларускага традыцыйнага жылля.

Сядзіба (двор) і сядзібныя пабудовы. Жылыя, падсобныя, гаспадарчыя і прамысловыя памяшканні. Жыллёва-бытавы комплекс. Функцыі і канструкцыйныя асаблівасці кожнай з пабудоў; геаграфія распаўсюджвання, рэгіянальныя і сацыяльныя рысы. Размяшчэнне, тыпы сядзібнай забудовы (тыпы двара): замкнуты (вяночны, круглы), двухрадны, трохрадны, крыты, пагонны, г-падобны, рассеяны (свабодны, з незвязанымі пабудовамі). Забудовы. Сацыяльныя і рэгіянальныя асаблівасці сядзібнай забудовы.

Інтэр'ер жылля. Інтэр'ер як унутраная прастора, функцыянальна і эстэтычна арганізаваная.

Інтэр'ер курнай хаты (да 60-х гг. XIX ст.). Структурныя часткі: курная печ, верхнік (душнік, дымнік); спальны пол, палаці, полаг; падлога і столя; лавы, грады; красны кут (покуць), бажніца, стол, зэдаль; “бабін кут”, гаспадарчы ўслон, кухонная паліца. Традыцыйная мэбля, посуд і бытавыя рэчы. Асвятленне хаты: лучнікі, светач, каганец. Агонь у светаўяўленнях, звычаях, абрадах. “Жаніцьба коміна”.

Інтэр'ер гарадскога і шляхецкага жылля. Змены ў інтэр'еры народнага жылля ў другой палове XIX – пачатку XX ст. Традыцыйныя элементы ў інтэр'еры сучаснага жылля.

Народнае дойлідства. Звычаі і абрады.

Драўлянае дойлідства – адно з самых распаўсюджаных і прыярытэтных рамёстваў у Беларусі. Асноўныя інструменты. Будаўнічыя канструкцыі: каркасная (слупавая) і зрубная. Фундамент (штандары, палі, падмурак, прызба).

Дахі, іх форма і канструкцыя: зрубная (закотам і стажковая), каркасная (на сохах і кроквах). Пакрыццё стрэх. Дэкор у народным дойлідстве. Культавыя пабудовы – увасабленне лепшых традыцый народнага дойлідства.

Будаўнічыя звычаі, абрады, павер'і.

Тэма 6. Беларускае кухня

Класіфікацыя страў: раслінныя і мясныя, посныя і скаромныя, паўсядзённыя, святочныя, абрадавыя.

Хлеб у традыцыйна-бытавой культуры беларусаў. Віды і сарты хлеба. Хлебныя вырабы: ляпні, перапечкі, сачні, варэнікі і пампушкі, праснакі, каржы, пернікі, крэндзелі, абаранкі, хрусты. Абрадавыя печывы. Бліны і аладкі. Мучныя стравы. Аўсяныя мучныя стравы. Крупяныя стравы.

Бульба і гародніна. Малако і малочныя прадукты. Мясная ежа. Рыба і рыбныя стравы. Пітво. Класіфікацыя напіткаў.

З'яўленне новых прадуктаў харчавання.

Тэма 7. Сям'я

Формы сям'і. Асноўныя функцыі сям'і. Рэгламентацыя ўнутрысямейных адносін. Становішча жанчыны ў беларускай сям'і. Колькасны састаў сем'яў. Роля сямейнай традыцыі як сродку перадачы, захавання і замацавання міжпакаленнай этнакультурнай інфармацыі.

Шлюб. Шлюбны ўзрост. Маёмасныя адносіны пры заключэнні шлюбу. Прымацтва. Стабільнасць шлюбу. Скасаванне шлюбу. Вясельная абраднасць. Сватанне. Заручыны. Суборная субота. Вяселле. Вясельныя чыны. Каравайны звычай. Царкоўны абрад вянчання. Увядзенне нявесты ў хату жаніха. Абрадавыя дзеянні, накіраваныя на праверку працоўных здольнасцей нявесты і яе характару. Паслявясельныя звычаі і абрады. Лакальныя асаблівасці беларускай вясельнай абраднасці.

Радзіны. Радзіныя звычаі і абрады.

Пахавальна-памінальная абраднасць. Семантыка і сімволіка пахавальнай абраднасці. Этнаканфесійныя і рэлігійныя асаблівасці пахаванняў. Культ продкаў.

Сучасная сітуацыйная абраднасць у Беларусі. Міжэтнічныя шлюбы.

Тэма 8. Традыцыйная духоўная культура

Вераванні народаў Беларусі. Міфалагічныя вобразы традыцыйнай народнай рэлігіі.

Магічныя абрады. Гаспадарчая, лячэбная, любоўная і шкоданосная магія. Замовы.

Вусная народная творчасць. Фальклор як сродак выхавання нацыянальнай свядомасці беларусаў. Беларускае народныя песні.

Беларускі народны каляндар. Каляндарна-абрадавая паэзія. Пазаабрадавая паэзія. Частушкі.

Казкі. Сацыяльна-бытавыя і народныя казкі. Казкі пра жывёл, іх ідэйны змест.

Неказачная проза. Легенды, паданні, прыкметы, павер'і.

Анекдоты, жарты, досціпы.

Народная музыка. Характэрныя рысы народнай вакальнай творчасці.

Народная інструментальная музыка. Народныя інструментальныя ансамблі.

Народнае харэаграфічнае майстэрства. Карагоды. Традыцыйныя народныя танцы. Распаўсюджванне новых бытавых танцаў.

Народны тэатр. Батлейка.

ВУЧЭБНА – МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
(дзённая форма атрымання адукацыі)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін				Самастойная (пааўдальгорная работа	Метадычныя дапаможнікі, сродкі навучання	Літаратура	Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Кіруемая самастойная работа				
1 семестр									
	Этналогія Беларусі	16	8	20	4л				
1	Уводзіны Прадмет і задачы этналогіі. Метады і асноўныя праблемы этналагічных даследаванняў. Віды крыніц этналогіі. Класіфікацыя народаў свету (геаграфічная, антрапалагічная, моўная, гаспадарча-культурная). Фарміраванне этнаграфіі як самастойнай навукі ў сярэдзіне XIX ст.	2		2		4	Мультыме дыя, вучэбная літаратура	[1;2;6;9]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты
2.	Гісторыя этналагічнага вывучэння Беларусі Першапачатковае назіранне этнаграфічных звестак аб Беларусі. Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў другой палове XIX ст. Развіццё беларускай этнаграфіі ў канцы XIX — пачатку XX ст. Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў савецкі час. Пачатак сістэматычнага вывучэння беларускай	2	2	2		6	Мультыме дыя, вучэбная літаратура	[1;2;4;9]	Рэйтынгавая кантрольная работа № 1

	этнаграфіі з сярэдзіны 1950-х гг. Абагульняючыя працы па этналогіі другой паловы XX ст. – пачатку XXI ст.								
3	Этнічная гісторыя Беларусі Старажытнейшае насельніцтва на тэрыторыі сучаснай Беларусі ў эпоху старажытнакаменнага веку. Перадумовы фарміравання беларускага этнасу ў раннім сярэднявеччы. Асноўныя канцэпцыі паходжання беларусаў Фарміраванне беларускай нацыі. Беларуская нацыя ў 20—90-я гг. XX ст. Міжэтнічныя адносіны на сучасным этапе. Ментальнасць і нацыянальны характар беларусаў.	2	2	2		4	Мультыме дыя, вучэбная літаратура	[1;2;6;9]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты
4	Гаспадарка і матэрыяльная культура беларусаў Уплыў прыродна-кліматычных і сацыяльна-эканамічных фактараў на развіццё земляробства. Прамысловыя і рамесныя заняткі. Здабываючыя промыслы. Традыцыйнае адзенне.	2	2	2		10	Мультыме дыя, вучэбная літаратура	[1;2;5;6; 7;8;9]	Рэйтынгавая кантрольная праца № 2
5	Беларускае народнае жыллё Эвалюцыя жылля, яго сацыяльныя і культурна-бытавыя асаблівасці. Асноўныя функцыянальныя і архітэктурна-будаўнічыя адметнасці беларускага традыцыйнага жылля. Інтэр'ер гарадскога і шляхецкага жылля. Змены ў інтэр'еры народнага жылля ў другой палове XIX – пачатку XX ст. Традыцыйныя элементы ў інтэр'еры сучаснага жылля. Народнае дойлідства. Звычаі і абрады. Будаўнічыя звычаі, абрады, павер'і.	2		4		10	Мультыме дыя, вучэбная літаратура	[1;2;4;6; 7;8]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты

6	Беларуская кухня Класіфікацыя страў: раслінныя і мясныя, постныя і скаромныя, паўсядзённыя, святочныя, абрадавыя.	2	2			6	Мультыме дзя, вучэбная літаратура	[1;2;3;5; 7;9]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты
7	Сям'я Формы сям'і. Асноўныя функцыі сям'і. Рэгламентацыя ўнутрысямейных адносін. Вясельная абраднасць. Радзіны. Радзіныя звычаі і абрады. Пахавальна-памінальная абраднасць. Семантыка і сімволіка пахавальнай абраднасці. Этнаканфесійныя і рэлігійныя асаблівасці пахаванняў. Культ продкаў. Сучасная сітуацыйная абраднасць у Беларусі. Міжэтнічныя шлюбныя Германія в X – XIII вв.	2		4		8	Мультыме дзя, вучэбная літаратура	[1;2;4;5; 6; 7;9]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты
8	Традыцыйная духоўная культура Вераванні народаў Беларусі. Магічныя абрады. Гаспадарчая, лячэбная, любоўная і шкоданосная магія. Замовы. Вусная народная творчасць. Беларускі народны каляндар. Анекдоты, жарты, досціпы. Народная музыка. Народнае харэаграфічнае майстэрства. Народны тэатр. Батлейка.	2		4	4л.	4	Мультыме дзя, вучэбная літаратура	[1;2;5; 6; 7;8;9]	Рэйтынгавая кантрольная праца № 3
	Усяго гадзін	16	8	20	4 л.	52			Экзамен

**ВУЧЭБНА – МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
(завочная форма атрымання адукацыі)**

Тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін				Метадычныя дапаможнікі, сродкі навучання	Літаратура	Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Кіруемая самастойная работа			
	Этналогія Беларусі	1 семестр						
1	Уводзіны Прадмет і задачы этналогіі. Метады і асноўныя праблемы этналагічных даследаванняў. Віды крыніц этналогіі. Класіфікацыя народаў свету (геаграфічная, антрапалагічная, моўная, гаспадарча-культурная). Фарміраванне этнаграфіі як самастойнай навукі ў сярэдзіне XIX ст.	0,5		1		Мультымедыя, вучэбная літаратура	[1;2;6;9]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты
.2.	Гісторыя этналагічнага вывучэння Беларусі Першапачатковае назапашванне этнаграфічных звестак аб Беларусі. Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў другой палове XIX ст. Развіццё беларускай этнаграфіі ў канцы XIX — пачатку XX ст. Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў савецкі час. Пачатак сістэматычнага вывучэння беларускай этнаграфіі з сярэдзіны 1950-х гг.	0,5		1		Мультымедыя, вучэбная літаратура	[1; 2; 4; 9]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты

	Абагульняючыя працы па этналогіі другой паловы XX ст. – пачатку XXI ст.							
3	Этнічная гісторыя Беларусі Старажытнейшае насельніцтва на тэрыторыі сучаснай Беларусі ў эпоху старажытнакаменнага веку. Перадумовы фарміравання беларускага этнасу ў раннім сярэднявеччы. Асноўныя канцэпцыі паходжання беларусаў Фарміраванне беларускай нацыі. Беларуская нацыя ў 20—90-я гг. XX ст. Міжэтнічныя адносіны на сучасным этапе. Ментальнасць і нацыянальны характар беларусаў.	0,5		1		Мультымедыя, вучэбная літаратура	[1; 2; 4; 9]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты
4	Гаспадарка і матэрыяльная культура беларусаў Уплыў прыродна-кліматычных і сацыяльна-эканамічных фактараў на развіццё земляробства. Прамысловыя і рамесныя заняткі. Здабываючыя промыслы. Традыцыйнае адзенне.	0,5		1		Мультымедыя, вучэбная літаратура	[1;2;5;6; 7;8;9]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты
5	Беларускае народнае жыллё Эвалюцыя жылля, яго сацыяльныя і культурна-бытавыя асаблівасці. Асноўныя функцыянальныя і архітэктурна-будаўнічыя адметнасці беларускага традыцыйнага жылля. Інтэр'ер гарадскога і шляхецкага жылля. Змены ў інтэр'еры народнага жылля ў другой палове XIX – пачатку XX ст. Традыцыйныя элементы ў інтэр'еры сучаснага жылля. Народнае дойлідства. Звычаі і абрады. Будаўнічыя звычаі, абрады, павер'і..	0,5		1		Мультымедыя, вучэбная літаратура	[1;2;4; 5;6;7;8]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты
6	Беларуская кухня Класіфікацыя страў: раслінныя і мясныя, постныя і	0,5		1		Мультымедыя, вучэбная	[1;2;3;5; 7;9]	Вуснае апытванне

	скаромныя, паўсядзённыя, святочныя, абрадавыя.					літаратура		
7	Сям'я Формы сям'і. Асноўныя функцыі сям'і. Рэгламентацыя ўнутрысямейных адносін. Вясельная абраднасць. Радзіны. Радзіныя звычаі і абрады. Пахавальна-памінальная абраднасць. Семантыка і сімволіка пахавальнай абраднасці. Этнаканфесійныя і рэлігійныя асаблівасці пахаванняў. Культ продкаў. Сучасная сітуацыйная абраднасць у Беларусі. Міжэтнічныя шлюбныя злучэнні ў Германіі ў X – XIII вв.	0,5		1		Мультымедыя, вучэбная літаратура	[1;2;4;5; 6; 7;9]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты
8	Традыцыйная духоўная культура Вераванні народаў Беларусі. Магічныя абрады. Гаспадарчая, лячэбная, любоўная і шкоданосная магія. Замовы. Вусная народная творчасць. Беларускі народны каляндар. Анекдоты, жарты, досціпы. Народная музыка. Народнае харэаграфічнае майстэрства. Народны тэатр. Батлейка.	0,5		1		Мультымедыя, вучэбная літаратура	[1; 2; 5; 6; 7,8,9]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Рэфераты
	Усяго гадзін	4		8				Экзамен

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА

Асноўная:

1. Бандарчык, В. К. Выбранныя працы па гістарыяграфіі паходжання і этнічнай гісторыі Беларусаў : да 100-гадовага юбілею / В. К. Бандарчык . – Мінск : Бел. навука, 2020 . – 427 с.
2. Беларусь. Этнічныя супольнасці / А. В. Гурко [и др.] ; пад навук. рэд. А. В. Гурко. – Мінск : Беларус. энцыкл., 2017. – 164 с.
3. Максимов, С. В. Очерки о белорусской земле / С. В. Максимов. – М : Индрик, 2018. – 576 с.
4. Панов, С. В. История Беларуси с древнейших времен до начала XXI века в вопросах и ответах / С. В. Панов. – Минск : Аверсэв, 2018. – 236 с.
5. Сумцов, Н. Ф. Восточнославянская этнография / Н. Ф. Сумцов.– М : Вече, 2020. – 288 с.

Дадатковая:

1. Гісторыка-этнаграфічныя і дэмаграфічныя аспекты даследавання сям'і: вынікі, праблемы, перспектывы / НАН Беларусі, Ін-т гісторыі ; уклад.: В. В. Яноўская, Р. У. Зянюк ; рэдкал.: В. В. Даніловіч (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск : Беларус. навука, 2018. – 183 с.
2. Локотко, А. И. Цвета и легенды родных просторов / А. И. Локотко. – Минск : Беларус. навука, 2017. – 150 с.
3. Локотко, А. И. Мелодии и летопись эпох : по страницам истории белорусской культуры / А. И. Локотко. – Минск : Беларус. Энцыкл. імя П. Броўкі, 2018. –165 с.
4. Сергачев, С. А. Народное зодчество Беларуси: история и современность / С. А. Сергачев. – Минск : Беларуская Энцыклапедыя імя П. Броўкі, 2015 – 559 с.

РЭКАМЕНДАВАНЫЯ МЕТАДЫ (ТЭХНАЛОГІІ) НАВУЧАННЯ

Асноўнымі метадамі (тэхналогіямі) навучання, якія адэкватна адпавядаюць мэтам навучання метадыкі выкладання вучэбнай дысцыпліны «Этналогія Беларусі», з'яўляюцца: камунікатыўныя тэхналогіі, заснаваныя на актыўных формах і метадах навучання; праблемнае навучанне (праблемнае выкладанне, часткова-пошукавы і даследчы метады); тэхналогія навучання як вучэбнага даследавання.

**Патрабаванні да выканання самастойнай работы студэнтаў
па вучэбнай дысцыпліне «Этналогія Беларусі»**

№ п/ п	Назва тэмы	Кол-ць гадзін для СРС	Заданне	Формы выканання
1	Уводзіны	4	Прадмет і задачы этналогіі. Метады і асноўныя праблемы этналагічных даследаванняў. Віды крыніц этналогіі. Класіфікацыя народаў свету (геаграфічная, антрапалагічная, моўная, гаспадарча-культурная). Фарміраванне этнаграфіі як самастойнай навукі ў сярэдзіне XIX ст.	Аналіз літаратуры: складанне плана тэксту, графічнага малюнка структуры тэксту, канспектаванне тэксту, выпіскі з тэксту і г. д.; Праца з даведачнай літаратурай; азнаямленне з нарматыўнымі і прававымі дакументамі.
2	Гісторыя этналагічнага вывучэння Беларусі	6	Першапачатковае назапашванне этнаграфічных звестак аб Беларусі. Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў другой палове XIX ст. Развіццё беларускай этнаграфіі ў канцы XIX — пачатку XX ст. Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў савецкі час. Пачатак сістэматычнага вывучэння беларускай этнаграфіі з сярэдзіны 1950-х гг. Абагульняючыя працы па этналогіі другой паловы XX ст. – пачатку XXI ст.	Аналіз літаратуры: складанне плана тэксту, графічнага малюнка структуры тэксту, канспектаванне тэксту, выпіскі з тэксту і г. д.; Праца з даведачнай літаратурай; азнаямленне з нарматыўнымі і прававымі дакументамі.

3.	Этнічная гісторыя Беларусі	4	<p>Старажытнейшае насельніцтва на тэрыторыі сучаснай Беларусі ў эпоху старажытнакаменнага веку.</p> <p>Перадумовы фарміравання беларускага этнасу ў раннім сярэднявеччы.</p> <p>Асноўныя канцэпцыі паходжання беларусаў</p> <p>Фарміраванне беларускай нацыі. Беларуская нацыя ў 20—90-я гг. XX ст.</p> <p>Міжэтнічныя адносіны на сучасным этапе. Ментальнасць і нацыянальны характар беларусаў.</p>	<p>Аналіз літаратуры: складанне плана тэксту, графічнага малюнка структуры тэксту, канспектаванне тэксту, выпіскі з тэксту і г. д.;</p> <p>Праца з даведачнай літаратурай; азнаямленне з нарматыўнымі і прававымі дакументамі.</p>
4	Гаспадарка і матэрыяльная культура беларусаў	10	<p>Уплыў прыродна-кліматычных і сацыяльна-эканамічных фактараў на развіццё земляробства. Прамысловыя і рамесныя заняткі.</p> <p>Здабываючыя промыслы.</p> <p>Традыцыйнае адзенне.</p>	<p>Аналіз літаратуры: складанне плана тэксту, графічнага малюнка структуры тэксту, канспектаванне тэксту, выпіскі з тэксту і г. д.;</p> <p>Праца з даведачнай літаратурай.</p>
5	Беларускае народнае жыллё	10	<p>Эвалюцыя жылля, яго сацыяльныя і культурна-бытавыя асаблівасці. Асноўныя функцыянальныя і архітэктурна-будаўнічыя адметнасці беларускага традыцыйнага жылля.</p> <p>Інтэр'ер гарадскога і шляхецкага жылля. Змены ў інтэр'еры народнага жылля ў другой палове XIX – пачатку XX ст.</p> <p>Традыцыйныя элементы ў інтэр'еры сучаснага жылля.</p> <p>Народнае дойлідства. Звычаі і абрады.</p> <p>Будаўнічыя звычаі, абрады, павер'і.</p>	<p>Аналіз літаратуры: складанне плана тэксту, графічнага малюнка структуры тэксту, канспектаванне тэксту, выпіскі з тэксту і г. д.;</p> <p>Праца з даведачнай літаратурай.</p>
6	Беларуская кухня	6	<p>Класіфікацыя страў: раслінныя і мясныя, постныя і скаромныя, паўсядзённыя, святочныя, абрадавыя.</p>	<p>Аналіз літаратуры: складанне плана тэксту, графічнага малюнка структуры тэксту, канспектаванне тэксту, выпіскі з тэксту і г. д.;</p> <p>Праца з даведачнай літаратурай.</p>

7	Сям'я	8	<p>Формы сям'і. Асноўныя функцыі сям'і. Рэгламентацыя ўнутрысямейных адносін. Вясельная абраднасць. Радзіны. Радзіныя звычаі і абрады. Пахавальна-памінальная абраднасць. Семантыка і сімволіка пахавальнай абраднасці. Этнаканфесійныя і рэлігійныя асаблівасці пахаванняў. Культ продкаў.</p> <p>Сучасная сітуацыйная абраднасць у Беларусі. Міжэтнічныя шлюбы Германія в X – XIII вв.</p>	<p>Аналіз літаратуры: складанне плана тэксту, графічнага малюнка структуры тэксту, канспектаванне тэксту, выпіскі з тэксту і г. д.; Праца з даведчай літаратурай.</p>
8	Традыцыйная духоўная культура	4	<p>Вераванні народаў Беларусі. Магічныя абрады. Гаспадарчая, лячэбная, любоўная і шкоданосная магія. Замовы. Вусная народная творчасць.</p> <p>Беларускі народны каляндар. Анекдоты, жарты, досціпы.</p> <p>Народная музыка. Народнае харэаграфічнае майстэрства.</p> <p>Народны тэатр. Батлейка.</p>	<p>Аналіз літаратуры: складанне плана тэксту, графічнага малюнка структуры тэксту, канспектаванне тэксту, выпіскі з тэксту і г. д.; Праца з даведчай літаратурай.</p>
	Усяго	52		

Метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі і выкананню кіруемай самастойнай работы студэнтаў па вучэбнай дысцыпліне

Час, адведзены на самастойную работу, можа выкарыстоўвацца на: падрыхтоўку да лекцый, семінарскіх заняткаў; падрыхтоўку да залікаў і экзаменаў па вучэбнай дысцыпліне; афармленне інфармацыйных і дэманстрацыйных матэрыялаў; збіранне этнаграфічных матэрыялаў.

Пры вывучэнні вучэбнай дысцыпліны выкарыстоўваюцца наступныя метады арганізацыі кіруемай самастойнай работы: тэсціраванне; індывідуальныя практычныя заданні з кансультацыямі выкладчыка; падрыхтоўка дыдактычных матэрыялаў; падрыхтоўка кампутарных прэзентацый; рэфэраты па індывідуальных тэмах.

Кантроль кіруемай самастойнай работы ажыццяўляецца ў выглядзе: кантрольнай работы; пісьмовай работы, тэсціравання; абмеркавання рэфэратаў; індывідуальных гутарак; прадстаўлення этнаграфічных матэрыялаў.

**Патрабаванні да выканання кіруемай самастойнай работы студэнтаў
па вучэбнай дысцыпліне «Этналогія Беларусі»**

№ п/п	Назва тэмы	Кол-ць гадзін для КСР	Заданне	Формы выканання
1	Традыцыйная духоўная культура	4л.	Заданні, якія фарміруюць дастатковыя веды па вывучэнні вучэбнага матэрыялу на ўзроўні пазнавання: складанне бібліяграфічнага спісу літаратуры па праблеме развіцця традыцыйнай духоўнай культуры беларусаў.	Праца з падручнікам, першакрыніцамі, відэазапісамі. Складанне бібліяграфічнага спісу літаратуры па праблеме развіцця традыцыйнай духоўнай культуры беларусаў.
			Заданні, якія фарміруюць дастатковыя веды па вывучэнні вучэбнага матэрыялу на ўзроўні ўзнаўлення: аналітычная апрацоўка навуковай літаратуры і даведачнай літаратуры па вывучэнні накірункаў традыцыйнай, духоўнай культуры беларусаў.	Праца з навуковай літаратурай і даведачнай літаратурай. Падрыхтоўка рэферата.
			Заданні, якія фарміруюць дастатковыя веды па вывучэнні вучэбнага матэрыялу на ўзроўні ўжывання атрыманых ведаў знанняў: творчая апрацоўка матэрыялу па вывучэнні накірункаў традыцыйнай, духоўнай культуры беларусаў, састаўленне плана-канспекта аднаго з народных святаў.	Праектаванне і мадэляванне плана-канспекта народнага свята для правядзення з навучэнцамі ў школе.
Усяго		4		

Пералік рэкамендаваных сродкаў дыягностыкі

Для дыягностыкі кампетэнцый выкарыстоўваецца дыягнастычны інструментарый.

Вусная форма: гутарка, даклады на семінарах, вусны залік.

Пісьмовая форма: тэсты, кантрольнае апытванне, кантрольная работа, пісьмовы залік, тэставы кантроль засваення асобных раздзелаў і тэм курса, ацэньванне на аснове рэйтынгавай сістэмы.

Вусна-пісьмовая форма: справаздача па аўдыторным практыкаванням з іх вуснай абаронай; справаздача па практыкаванням, выкананым у працэсе самастойнага вывучэння, з іх вуснай абаронай; экзамен; ацэньванне на аснове рэйтынгавай сістэмы.

Пытанні да экзамену па этналогіі Беларусі

1. Аб'ект і прадмет этналогіі Беларусі, яе месца ў сістэме навук.
2. Метады і асноўныя праблемы этналагічных даследаванняў.
3. Віды крыніц этналогіі. Палявое этнаграфічнае даследаванне.
4. Першапачатковае назапашванне этнаграфічных звестак аб Беларусі.
5. Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў другой палове XIX ст.
6. Развіццё беларускай этнаграфіі ў канцы XIX – пачатку XX ст.
7. Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў 1917 – пачатку 30–х г.г. XX ст.
8. Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў другой палове 30–х г.г. XX ст.–1941 г.
9. Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў 1944–1991 г.г.
10. Этнаграфічнае вывучэнне Беларусі ў 1991–2004 г.г.
11. Этналагічныя даследаванні Беларусі на сучасным этапе (пачатак XXI ст.).
12. Беларусы: моўная і антрапалагічная характарыстыка. Рэлігійная прыналежнасць.
13. Этнагенэз і этнічная гісторыя беларусаў.
14. Этнічныя групы на Беларусі: гісторыя фарміравання, традыцыйная культура.
15. Гістарычныя формы міжэтнічных адносін на Беларусі.
16. Гісторыка-этнаграфічныя рэгіёны Беларусі. Рэгіянальныя асаблівасці матэрыяльнай культуры беларусаў.
17. Традыцыйныя заняткі беларусаў: земляробства і жывёлагадоўля.
18. Сельскагаспадарчыя заняткі беларусаў. Эвалюцыя прыладаў працы.
19. Традыцыйныя заняткі беларусаў: жывёлагадоўля.
20. Прамысловыя заняткі беларусаў.
21. Рамяствы беларусаў.
22. Тыпы паселішчаў, забудова сядзібы.
23. Хата селяніна. Планіроўка і інтэр'ер беларускай хаты.
24. Гаспадарчыя і вытворчыя пабудовы ў сядзібе беларускага селяніна.
25. Традыцыйнае жаночае адзенне беларусаў.
26. Мужчынскі касцюм беларусаў.
27. Беларуская народная кулінарыя.
28. Грамадскія традыцыі беларусаў у XIX – пачатку XX ст. Каляндарная абраднасць беларусаў.
29. Зімовыя і веснавыя беларускія святы.
30. Летнія і восеньскія святы народнага календара.
31. Сям'я, яе функцыі і структура. Традыцыйныя тыпы сямейных адносін беларусаў.

32. Сям’я, сямейны побыт беларусаў у XIX – пачатку XX ст.
33. Пахавальная і памінальная абраднасць беларусаў.
34. Асаблівасці беларускага вяселля і тыпы вясельнай абраднасці.
35. Вясельная абраднасць беларусаў: давясельны этап.
36. Вясельная абраднасць беларусаў: вяселле і паслявясельны этапы.
37. Радзінная абраднасць і традыцыі беларусаў.
38. Сістэма выхавання дзяцей.
39. Беларуская народная кулінарыя.
40. Народныя вераванні беларусаў.
41. Светапогляд беларусаў, народная мараль і этыкет.
42. Беларуская вусна-паэтычная творчасць: агульная характарыстыка.
43. Міфалагічныя вобразы традыцыйнай народнай рэлігіі.
44. Беларускія народныя казкі.
45. Прыказкі і прымаўкі. Ідэйны змест.
46. Тэматыка і ідэйны змест частушак.
47. Анекдоты, жарты, досціпы, загадкі.
48. Народная музыка і народныя музычныя інструменты.
49. Народная медыцына беларусаў.
50. Магічныя абрады. Замовы.
51. Народны тэатр.
52. Народныя гульні беларусаў.
53. Народная харэаграфія, танцы беларусаў.
54. Народнае дэкаратыўна-прыкладное мастацтва беларусаў.

Кампетэнтнасна-арыентаваныя заданні.

1. Раскрыўце асноўны змест працы У. Сыракомлі “Вандроўкі па маіх былых ваколіцах” як этнаграфічную крыніцу. Абгрунтуйце магчымасць яе выкарыстання ў адукацыйным працэсе.
2. Раскрыўце асноўны змест працы П.М. Шпілеўскага “Путешествие по Полесью и Белорусскому краю” як этнаграфічную крыніцу. Абгрунтуйце магчымасць яе выкарыстання ў адукацыйным працэсе.
3. Раскрыўце асноўны змест працы М.Я. Нікіфароўскага “Очерки простонародного житья-бытья в Витебской Белоруссии и описание предметов обиходности” як этнаграфічную крыніцу. Абгрунтуйце магчымасць яе выкарыстання ў адукацыйным працэсе.
4. Раскрыўце асноўны змест працы А.К. Сержпутоўскага “Прымхі і забабоны беларусаў-палешукоў” як этнаграфічную крыніцу. Абгрунтуйце магчымасць яе выкарыстання ў адукацыйным працэсе.
5. Раскрыўце асноўны змест працы І.А. Сербавы “Белорусы-сакуны. Краткий этнографический очерк” як этнаграфічную крыніцу. Абгрунтуйце магчымасць яе выкарыстання ў адукацыйным працэсе.
6. Раскрыўце асноўны змест працы А.Е. Багдановіча “Пережитки древнего мирозерцания у белорусов” як этнаграфічную крыніцу. Абгрунтуйце магчымасць яе выкарыстання ў адукацыйным працэсе.
7. Параўнайце народныя строі беларусаў і вызначыце іх характэрныя асаблівасці (Калінкавіцкі і Неглюбскі строі).
8. Параўнайце народныя строі беларусаў і вызначыце іх характэрныя асаблівасці (Турава-Мазырскі і Давыд-Гарадоцка-Тураўскі строі).
9. Параўнайце народныя строі беларусаў і вызначыце іх характэрныя асаблівасці (Магілёўскі і Буда-Кашалёўскі строі).
10. Абгрунтуйце думку наконт таго, што Усходняе Палессе з’яўляецца гісторыка-этнаграфічным рэгіёнам.
11. Абгрунтуйце думку наконт таго, што Падняпроўе з’яўляецца гісторыка-этнаграфічным рэгіёнам.
12. Ахарактарызуйце і вызначыце прызначэнне прылад працы беларусаў, якія выкарыстоўваліся ў земляробстве і жывёлагадоўлі.
13. Ахарактарызуйце і вызначыце прызначэнне рамесных прылад працы беларусаў.
14. Ахарактарызуйце і вызначыце прызначэнне траспартных сродкаў беларусаў.
15. Ахарактарызуйце беларускія музычныя інструменты і вызначыце іх ролю народных музычных інструментаў ў жыцці беларусаў.
16. Раскрыўце змест этнаграфічных экспазіцый ў сучасных музеях Беларусі (Веткаўскі музей народнай творчасці).
17. Раскрыўце змест этнаграфічных экспазіцый ў сучасных музеях Беларусі (Музей старажытнабеларускай культуры).

18. Раскрыйце змест этнаграфічных экспазіцый ў сучасных музеях Беларусі (Беларускі дзяржаўны музей народнай архітэктуры і побыту).

19. Раскрыйце змест вясельнага фальклору беларусаў (на прыкладзе фальклорных тэкстаў).

20. Ахарактарызуйце беларускія народныя загадкі (на прыкладзе фальклорных тэкстаў). Дайце варыянты іх ўжывання ў працы з навучэнцамі.

21. Ахарактарызуйце беларускія народныя прымаўкі і прыказкі (на прыкладзе фальклорных тэкстаў). Дайце варыянты іх ўжывання ў працы з навучэнцамі.

22. Прааналізуйце каляндарна-абрадавы фальклор беларусаў (на прыкладзе фальклорных тэкстаў). Дайце варыянты яго ўжывання ў працы з навучэнцамі.

23. Прааналізуйце каляндарна-абрадавы фальклор беларусаў (на прыкладзе фальклорных тэкстаў). Дайце варыянты яго ўжывання ў працы з навучэнцамі.

24. Прааналізуйце каляндарна-абрадавы фальклор беларусаў (на прыкладзе фальклорных тэкстаў). Дайце варыянты яго ўжывання ў працы з навучэнцамі.

25. Прааналізуйце каляндарна-абрадавы фальклор беларусаў (на прыкладзе фальклорных тэкстаў). Дайце варыянты яго ўжывання ў працы з навучэнцамі.

26. Прааналізуйце каляндарна-абрадавы фальклор беларусаў (на прыкладзе фальклорных тэкстаў). Дайце варыянты яго ўжывання ў працы з навучэнцамі.

27. Абгрунтуйце ўжыванне скіндачкі, наміткі, хусткі ў традыцыйным адзенні беларускіх жанчын.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

Назва вучэбнай дысцыпліны, з якой патрабуецца ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб змяненнях у змесце вучэбнай праграмы установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, распрацаваўшай вучэбную праграму (з вызначэннем даты і нумара пратакола)
Гісторыяграфія гісторыі Беларусі.	Кафедра гісторыі Беларусі і славянскіх народаў	Тэма 7. Письмовыя крыніцы гістарычнага краязнаўства Беларусі разглядаецца не ў поўным аб'ёме, яна болей падрабязна вывучаецца ў вучэбнай дысцыпліне «Гісторыяграфія гісторыі Беларусі»	Пратакол № ад2023 г.